

SILOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan srečer, izmimi nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ugarske dežele za vse leto 15 gld., za pol leta 8 gld., za četr leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld., za četr leta 3 gld. 30 kr. za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. na mesec, po 80 kr. na četr leta. — Za tuge dežele toliko več, kolikor poština znača. — Na narodbe, brez istodobne vpošiljave naročnine, se ne osira.

Za osnani plačuje se od strinjenih petit-vrste po 6 kr., če se oznamilo jedenkrat tisk, po 6 kr. če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tisk.

Dopisi naj se izvole frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravištvo je na Kongresnem trgu št. 12.

Upravištvo naj se blagovoljno pošiljati naročnine reklamacije osnania, t. j. vse administrativne stvari.

Telefon št. 34.

Po državnozborski kampanji.

Poslanska zbornica se je razšla in se snide po sedanjih diepozicijah šele 2. junija, torej šele po zaključenji delegacijskega zasedanja. Vlada je pač poskušala, pridobiti zbornico, da bi se tudi mej zasedanjem delegacij sešla na nekaj sej in dognala raspravo o jezikovnih predlogih, toda ta poskus se je ni posrečil in sicer več tega ne, ker je opozicija s pomočjo intrigantnega Dipaulija nameravala prouzročiti, pa bi se zbornica izrekla za takojšnji preklic jezikovnih naredb.

Zbornica ni v poveleničnem zasedanju čisto nič koristnega storila. Potratila je dragi čas s pravnimi razpravami o nagajočih nemških predlogih in ni bila stanu niti najnujnejših in najvažnejših stvari rešiti. Sedanjo pavzo hoče vlada porabiti v to, da se zoper pogaja s strankami, ker še vedno upa, da jih vendar pridobi za vstop v jezikovni odsek, ne da bi ji bilo treba poprej razveljaviti Gautscheve jezikovne naredbe.

Ne verujemo, da bi ta pogajanja imela pričakovani uspeh. Obstruktivske stranke so imele vse lepo napeljano, da se večina zbornice izreče za preklic jezikovnih naredb, a ker se jim to ni posrečilo, so obnovile obstrukcijo. Položaj je sedaj zanje ugodnejši, ker je bil kdaj poprej in zato je težko dvomiti, da bi hotele odložiti orodje, saj jim je zagotovljena nova pomembna zmaga. Dipauli se je z obstruktivskimi strankami dogovoril, da bo nemška katoliška ljudska stranka glasovala za takojšnji preklic jezikovnih naredb, a s pomočjo te stranke je Nemcem zagotovljena večina v zbornici, Slovanom pa je zagotovljen poraz.

Nemci upajo, da z obstrukcijo ukrote ministarskega predsednika tako, da prekliče jezikovne naredbe, vzlič temu, da je obljudil, storiti to le s privoljenjem čeških poslanec. Morda ni povsem neopravičen strah, da se to zgodi, čeprav grof Thun slovanske poslance že sedaj zagotavlja da se drži v vladni deklaraciji dane obljuhe, po kateri je v jezikovnem vprašanju vsako majorizovanje izključeno, in da se ne ukloni slučajni parlamentarni večini.

Mi moramo le želite, da bi bil grof Thun

v stanu, ostati mož-beseda, da bi se mu posrečilo, kar je naznani v svoji deklaraciji, namreč, urečiti jezikovno vprašanje zakonskim potom in to po sporazumljeni stranki v jezikovnem odseku, ali upanja nimamo, da to doseže, nego mislimo, da bodo tudi sedanja njegova pogajanja zmanjšana, da še ne bo konca obstrukciji in da bo moral poseči po izrednih sredstvih, ako se neče udati pritisku nemških strank.

Meseca junija skliče vlada zoper poslansko zbornico. Vlada hoče, naj je parlament dovoli vsaj budgetni provizorij in naj odobri, kar je prejšnja vlada odredila s pomočjo cesarskih naredb na podlagi § 14., v to pa nemške stranke ne bodo privolile, dokler grof Thun ne prekliče jezikovnih naredb. Situacija bo torej nespremenjena taka, kakor je bila v petek, ko se je poslanska zbornica razšla.

Revolucija v Italiji.

Klaverne politične in gospodarske razmere, ki vladajo v Italiji, zlasti od kar se je ta izneverila svojim političnim tradicijam in se združila z Nemčijo, so naposled provzročile eksplozijo. Nastala je revolucija in razširja se z elementarno silo, tudi ondut, kjer so gospodarske razmere zdrave in ugodne.

Lakota je bila prvi vzrok, da se je sestradano in izsesovano ljudstvo začelo gibati. Pomanjkanje žita je podražalo moko in kruh, ljudstvo pa je to toliko hujše občutilo, ker je vlada pobirala od žita visoko carino in ker so malone vse občine načagale na žito, na moko in na kruh izredno visoko užitino. Te užitine, pravi anahronizem v našem veku, so bile že večkrat povod manjšim ali večjim revoltagam v raznih krajih, sedaj pa toliko prej, ker je občna draginja še zvišala cene kruhu in moki, dočim nima ljudstvo skoro nikakega zaslužka.

Prve revolte, ki so se vsled tega primerile, niso obudile nikake pozornosti, saj take revolte niso nič novega v Italiji, toda revolte so se pojavljale čedalje gostejše, so naraščale in se razširjale tako hitro, s tako silo, da jeve svet ostrmel, čuvši, da zamore vlada nastale punte udušiti samo z naporom vseh sil. Vlada je ugodila zahtevam revoltantov in suspendirala pobiranje carine na žito in kruh, a vzlič temu ni nastalo gibanje prenehalo.

Povsod okrog njega je kipelo hrurno življenje. Skribpolni obrazi, zamišljena lica, napis, razglasila, izložbe s svojimi krasami; vozovi so škripali, konji hrkali, konjski železnični voz je z glasnim zvonklanjem dredral za drugim. In na vsem tem je počivala neka teža, neusmiljeno breme, katero je priganjalo množico vedno naprej.

„S poto, sicer te pohodim! . . . Kupim in se prodam . . . prodajam se ter kupujem!“ se je zdelo, da čuje iz vrvenja.

In ta tajna sila! . . . Oj, kako je sovražil to tajno silo, to čudno, nevidno, nerazumljivo moč, katera sili mehanizem življenja, da se premika z omotično hitrostjo, in katera kriči z demonškim nasmehom na desno in levo: „Zaničuj me, toda ljubi me! Čim bolj me bodeš zaničeval, tem bolj me bodeš ljubil!“

In ta tajna sila je silila tudi njega polmrtvega, razbitega živeti, ne le živeti, temveč tudi bojevati se za obstanek, kar mu je tako zoperno.

Mehanično se je obrnil Andrej v oddaljeno stransko ulico — ter je nadaljeval v svojih mračnih mislih: „Kje naj vzamem denarja?“ Saj ga je potreboval tako malo! Toda v tem trenotku mu je

Te borbe trajajo že nekaj tednov. V mnogih mestih in trgih so se primerile velike demonstracije in krvavi izgredi. Ljudstvo je jelo pleniti prodajalne in požigati javna poslopja, a dasi je vojaška moč intervenirala z vso brezobzirnostjo, dasi je bilo pri teh rabukah mnogo ljudij ustreljenih, ubitih in ranjenih, se gibanje le ni poleglo, ampak se je razširilo tudi na pokrajine, kjer ljudstvo iz ekonomičnih razlogov ne more biti nezadovoljno.

Stalna vojaška moč že ni zadostovala za vzdrževanje reda in miru, in vlada je bila primorana, poklicati cel letnik rezervistov pod zastave, a dvomljivo je, bode-li ta moč zadostovala, kajti sedaj je že očitno, da je draginja le še pretveza nemirom, pravi vzroki pa da so politični.

Nemiri so se raztegnili tudi na Toskano, na Lombardijo in deloma tudi na Piemont, kjer so jako dobre gospodarske razmere, boljše, kakor kjer koli v Italiji, dočim se na primer v Beneški, v Kampanji in v Kalabriji še nihče ni ganil, dasi so tod ekonomični odnosi tako tužni, da se ljudstvo trumoma izseljuje. To svedoči, da ni več samo draginja povod revolucionarnemu gibanju, ampak da so je vzbudile republiške, anarchistične, socijalno-demokratične in protidinastične agitacije, da jim je vzrok občni notranji in zunanj politični položaj.

Kdor je o tem še dvomil, tistega mora prepričati revolucija, ki je nastala v soboto v najboljgatejšem italijanskem mestu, v Milenu. To ni bila več navadna revolta, to je pravi ustanek, ki je kakor bengalična luč osvetil vse gibanje. Take revolucije ni Milan videl od leta 1848., a dočim se je takrat uprl Avstrijem, se je dvignil sedaj proti sistemu, katerega je sam pomagal ustvariti, dvignil se je proti svojemu lastnemu idealu, za kateri je prelil potoke krvi in žrtvoval ogromna bogatstva.

Revolucionarno gibanje v Milenu traja že več dñi, a v soboto je zadobil tako obliko, da je bila vlada primorana razglasiti obsedno stanje in generalu Beccarisu poveriti vso vojaško in civilno oblast. Ustaši so zgradili mnogo barikad, oplenili mnogo hiš, ustavili ves promet in se zapletli v krvave boje z vojaštvom. General Beccaris je prepovedal razpošiljanje brzojavk, vsled česar niso znaue podrobnosti bojev mej vojaštvom in ustaši,

LISTEK.

Meglja.

(Ruski spisal Feodor Falkovski.)

„Pozor!“ je zaklical nekdo.

Andrejev se je stresel ter se prestrašen ozrl kvišku. Neposredno nad svojo glavo je zagledal črni gobec konja, katerega je voznik še komaj pravčasno potegnil nazaj, par korakov pred seboj pa damo, ki ga je očivino začudeno opazovala.

„Popolnoma zmeden sem“, je mrmaril; „še trenotek, in ležal bi bil pod konjem.“

Še nikdar se ni čutil tako nesrečnega. V svoji ponoženi zimski suknji, vkljub pomladanskemu vremenu čmeren, neumit in neobrit, se je nakrat zazdel v tej krasni, živahni ulici raztrgan postopač, kateri stopi mahoma in slučajno v svetel salon, ki je poln elegantne družbe.

Dà, bedno mu je bilo pri srcu. Zanjka okrog njegovega vrata se je vedno zatezala, še malo časa, in zadušila ga bode.

„Ali je to res konec?“ si je mislil, dočim je začutil nekak mraz v vsakem atomu svoje duše in svojega telesa. „Mi li ne preostaja ničesar, ničesar?“

bil tako neobhudo potreben, kakor zrak, katerega je dihal v sé . . .

Šel je bil, da si ga izposodi. Stara, a vendar vedno nova povest. Žalosten, potrt je osnažil kolikor možno svojo staro, madežev polno suknjo, zakral pal hlače, da bi se poškodovana mesta tako ne opazila; počrnil je svoje rumene čevlje ter si napravil iz neke črne cunje, katero je slučajno našel, nekako zavratnico. Prisiljen od bede, je izlezel nato iz svoje luknje, iz katere se že mesec dñi ni ganil. Denarja je moral dobiti na vsak način in spomnil se je nekaterih znanih rodbin, kjer so z njim včasih vsaj kakor s človekom občevali. Že dolgo, dolgo ni bil več tam, in bilo mu je nepopisno sitno, da mora sedaj tja, kjer so ga poznali v dijaški opravi kakor ponosnega mladega moža, katerega napoljuje zavest v lastno moč in svoje splošno priznane zmožnosti . . .

Sprejeli so ga vidno začudeno, mrzlo, uljudno, a hladne. Zdelo se mu je, kakor da govore ti obrazi, kateri so nekdaj občudovali njegov svež pogum ter nenavadne zmožnosti: „Prav dobro vemo, dragi, po kaj si prišel, teda nikar ne upa, ničesar ne dobis.“

Take misli so ga mučile. Zardel je ter bil v

a prav to svedoči, da so se morale zgoditi grozne reči, da mora biti položaj skrajno kritičen.

Revolucija v Milenu oznanja bankerot sedanje italijanske zunanje in notranje politike. V tem, ko je država zapravljala denar za razne avventure v Afriki, ko je vso upravo razjedala prava ciprijske korupcije, se ni za ljudstvo ničesar storilo. Italija je hotela biti po vse sili velemoč, častilakomni kralj Umberto je hotel sedeti pri isti mizi, koder Rusija, Angleška, Nemčija, Francija in Avstrija odločujejo o svetovnih vprašanjih, in žrtvoval je temu vse, tudi srečo in blagostanje svoje države, svojega ljudstva. To se zdaj maščuje na njem in na Italiji. Uloga velesile more igrati samo država, katera ima za to vse ekonomične pogoje, ne pa država, v kateri umirajo ljudje lakote, katere finance so ruinirane in v kateri narašča ed dne do dne veljavnemu sistemu sovražni tok tako kakor v Italiji.

Prav v predvečer petdesetletnice, kar se je sesel prvi italijanski parlament, ki je vstvaril temelj združenji Italiji, nastala je v Milenu revolucija, ki svedoči, kaka reakcija je nastala proti temu, kar je pred 50 leti navduševalo vse ljudstvo, in ki svedoči, da bo morala Italija kot velesila abdicirati, ako se neče sama upropastati.

V Ljubljani, 9. maja.

Državni zbor je torej prenehal s svojimi sejami ter se radi delegacij ne snide pred 2. junijem. Če bi bila vlada zasedanje parlamenta zaključila ali vsaj odgovrla, bi ne bilo treba poslancem izplačati dijet. Ker pa ni vlada državnega zbora niti zaključila niti formalno odgovrla, morale se bodo poslancem izplačati za vseh 26 dnij navadne dijete, t. j. okroglih 120.000 gld.! Ta ogromna svota bo torej brez koristi in nezaščiteni vržena skozi okno. Če se spomnimo, kako silno vlada štedi, kadar treba deželam kake pomoči, kako je stiskala svoj mošniček, ko se je šlo za podporo poručeni Ljubljani, ko se ji vendar ni bilo prav nič batiti, da ne dobi posojila nazaj, stremeti moramo, kako ji je možno s toliko lahkoščnostjo brez vzroka in haska metati skozi okno celih 120.000 gld., sveto, katero so morali utrpeti davkoplačevalci!

Revolucionarni nemiri v Italiji Po sporočilih milanskega „Corriere della Sera“ in dunajske „Neue Freie Presse“ so izgrediti in ustanki po južni Italiji izredno veliki in jako opasni. Izgredniki ropajo, pozigajo, uničujejo in moro kakor divjaki. Dasi so trgovci povsod znižali ceno žita in kruha ter je vlada začasno odpravila žitno carino, se nemiri ne poležejo. Ministerstvo se vsak dan posvetuje o sredstvih, ki naj bi pomilila razburjeni narod. V Milenu je proglašeno obsedno stanje. Industrialni etablissementi so zaprti, tramvaj ustavljen, ker je mesto podobno obleganemu kraju. Delavci so oropali več hiš in palačo Saporitti ter zgradili na „Corso Venezia“ barikade, da bi se mogli upreti kavalerijski vojaštvu. Vojaštvu je streljalo ter mnogo ljudi ranilo in ubilo. V ulici „degli Orefici“ so metali ljudje s streh opeko na vojaštvu, ki je nato ustretilo več napadalcev. Na mnogih krajih je moralo rabiti vojaštvu orožje. Vsi delavci štrajkajo. V Rimu se tudi boje, da bi nastali nemiri, zato so prepovedani vsi shodi.

zadregi, nikomur se ni upal v oči pogledati; in končal je s tem, da je odšel, ne da bi bil povedal čemu je prišel. Jedva pa je zaprl vrata za seboj, že se je zavel, da mora imeti denar na vsak način. V naslednjih hišah se je kolikor možno ohrabril ter je prosil, prosil z malim glasom in čutom, kakoršnega ima poštano dekle, katero je bridka beda prisilila k sklepu, da se proda za košček kruha. Toda povsod so ga kratko odpravili, ponekod celo z osornimi besedami. Ti ljudje ga niso mogli in hoteli razumeti; poznali niso niti usmiljenja niti prizanesljivosti. O, če bi vedeli, kako okrutno so ga trpljili! —

Vrnil se je žalosten, utrujen, obupan domov v svojo podstrešno sobico, tja, kjer ga je čakala ona, poosebljeni očitek njegove zaničevane slabosti ter pomanjkljive trdne volje....

Pot ga je peljala čez most. Zdalo se mu je, da vstaja iz temnih valov nekako tmina, katera se razprostira po vsem svetu, katera je zagrnila tudi njegov „jaz“, luč njegove duše. Ta tmina ga je umorila, uničila mu je njega načudno življenje. Iz nje so nastali dvomi ter nepotrebna premisljanja: „Kem?“ in „zakaj?“, na katera ni našel odgovora.

(Dalje prih.)

Francoske volitve. V soboto so se vršile državnozborske volitve na Francoskem. Voliti je bilo 581 poslancev, število kandidatov pa — 2037! Propadlih kandidatov ni torej nič manj kakor 1456! V Parizu je bilo v vsakem okraju najmanj 6 kandidatov. Izredno veliko število je bilo drahovniških kandidatov. Gotovo je, da so pridobili klerikalci mnogo novih kandidatov, kar je simptomatično za sedanji duh v nekdanji najliberalnejši republiki.

Špansko ameriška vojna. Z bojišča ni nikakih posebnih novic. Glede vojnega načrta Amerikanec se poroča, da misijo vendar le izkratiti na Kubo 40 000 mož, akoravno so pred nekaterimi dnevi listi zatrjevali, da se to ne zgodi. Poroča se, da vlada v ameriškem vojnem svetu nesloga, ker ima Mac Kinley drugačne želje, kakor nekateri generali. Zmagovalce pri Manili, Dewey je sporočil Mac Kinleyu, da je uničil 11 španskih ladij, da so imeli Španci blizu 300 mrtvih in 400 ranjencev, da je luka in vse drugo v njegovi oblasti. Amerikanec niso izgubili nobene ladje, tudi ni nobena posebno poškodovana, ranjencev so imeli 6, mrtvega pa nobenega. Mac Kinley je imenoval Deweyja admiralom. Radi republikanskih in anarhističnih nemirov v Španiji sta sklenila Sagasta in načelnik opozicije, Silvela nekak kompromis. Silvela bode podpiral vlado, ako pa bi se moral Sagasta umakniti Silveli, bode Sagasta podpiral njegovo vlado. Zatrjuje se, da so sedaj republikanci za Španijo bolj nevarni kakor Karlisti.

Dopisi.

Z Vranskega, 4. maja. Slovensko pevsko društvo „Vranska Vila“ na Vranskem priredilo je v nedeljo dne 1. maja svoj prvi javni koncert, odkar ima potrjena pravila. Ta poslednji koncert vršil se je v brodškem hrastovju tik državne ceste. prostor sam na sebi je jeden najlepših in najpripravnejših v take namene. Obširna, z mahom obrastena ravna pod senčnatimi hrasti nudi občinstvu na nekoliko vzdignjenem griču diven razgled na trg Vranno in od druge strani po celi dolini proti Žalcu in Celju. Ni torej čuda, da se je prijetni prvi maj zbral v tem zelenem gaju na stotine ljudi. Koj po treh popoludne prkorakala je „Vranska Vila“ z godbo na čelu po državni cesti proti Brodecu, kjer so bile vse hiše in vsa višja drevesa v slovenskih in cesarskih zastavah. Godba je igrala „Naprej zastava“, a iz možnarjev je pokalo, kakor na Kubi mej Španci in Amerikanec. Tudi za oko je bila to krasna slika. Najprej korakala je godba, za njo krasni venec dražestnih gospodinčin pevk, za tem pevci in končno nebroj drugačega občinstva. Star kmet, kateri nas je zagledal, je vskliknil: „Se pri novi maši ni bilo tako lepo, kakor je danes“. Hrastov bilo je na stotine in sicer iz vseh krajev. Najbolje se je pokazalo Celje. Ko so pridržali v dolgi vrsti celjski kolesarji, gg: dr. Serne, dr. Vrečko, P. Majdič itd. na čelu, nismo mogli več verjeti, da bi bilo Celje še nemško mesto, kajti nemško mesto nikdar ne more imeti tolko slovenske inteligence, kakor jo je ta dan prihitelo iz Celja na Vranno. Namen koncerta bil je blag. Prvič pokazati domačemu občinstvu milobo in lepoto slovenske pesni in drugič pripomoči, da se letos nabavi društvena zastava. Dosegli smo oboje. Mnogobrojno občinstvo se ni moglo načuditi naši pesni in — velikodušnost slavnega občinstva, posebno tujih gostov, pripomogla in zasigurala je lepo društveno zastavo, katera bode ponos Vrančanov. Pri pevcih videlo se je sicer, da so večinoma začetniki, a z ozirom na ta kratek čas, bili smo s petjem posmem zadovoljni. Rešili pa bi pevci svojo naloge še bolje, če bi bili stali na pravem odru in ne na prostih tleh. Ta koncert napravil je v vsacem oziru blagodejni utis. Petje upliva na pojedince, kakor v obče na ljudstvo sploh. Kako pa to upliva na naše sosedje Nemce, kaže sledi: Koj drugi dan po koncertu prejelo je pevsko društvo „Vranska Vila“ laskavo pisemce od neke takojšnje nemške aristokratije, v kojem ona izraža svoje veselje nad društvom in v kojem pošilja v pevske namene prav čednega — metuljčka.

Slavnosti se bodo vršile 18., 19. in 20. rožnika t. l. v Pragi.

Vabimo k temu dostojnemu izrazu hvaležnosti češkega naroda napram njegovemu velikemu probuditelju vse drage brate po širnih krajih slovenskih, da bi prišli in z nami proslavili spomin velikega Čeha in Slovana in s tem tudi spomin probujenja češkega naroda in ideje slovenske.

Z odkritočrno in iskreno udanostjo širim Vam naproti svoje roke in Vas vabimo k gostoljubnemu svojemu ognjišču, v kraljevsko, zlato, slovensko Prago, in Vam klicemo nasproti presečni

Na zdar!

Dano v Pragi dne 10. sušca l. 1898.

Odbor za proslavo stoletnice rojstnega dne Frančiška Palackega v Pragi:

JUDr. Jan Podlipný, starosta králov. hlav. města Prahy čestný předseda; Ferdinand Voitl, za obec králov. hlav. města Prahy, předseda; Karel Vendulák, za obec králov. hlav. města Prahy, místopředseda. Adolf B. Stýblo, za obec králov. hlav. města Prahy, pokladník. JUDr. Josef Scheiner, za Českou obec sokolskou, I. jednatel. Václav Ruttner, za Městanskou Besedu v Praze, II. jednatel. Rajmund Cejnek, za spolek českých žurnalistů, zapisovatel. Beneš Viktor za obec králov. hlav. města Prahy, Borecký, Jaromír za spolek spisovatelů „Máj“, Eckert Jindřich za obec králov. hlav. města Prahy, prof. Fialka Jindřich za obec králov. hlav. města Prahy, Glückselig Aleksandr za Uměleckou Besedu, prof. Dr. Goll Jaroslav za filosofickou fakultu české univerzity, Gregor Čeněk za obec králov. hlav. města Prahy, Hartvich Jindřich za Ustrédni zemskou jednotu řemesnicko-živnostenských společenstev v Praze, Hašourek František za Zemskou jednotu soukromého úřednictva, Dr. Honi Ivan za Moravsko-slezskou Besedu, F. L. Horovka za Spolek českých žurnalistů, lbl. Vladimír za Akademický čtenářský spolek, Jiřousek Josef za Řemeslnicko-živnostenskou Besedu, Kotlinský Jan za město Žďár. Kremlička František za město Karlín, Kváča František za národní stranu dělnictva československého, Macháček František za pěvecký spolek „Hlahol“, JUDr. Milde Josef za obec kral. hlav. města Prahy, prof. Dr. Mourek J. E. za Kral. českou společnost nauk, Münzberger Bedřich za obec králov. města Prahy, Nechansky J. za Národní Jednotu Severočeskou, JUDr. Nesy Petr C. za Národní Jednotu Pošumavskou, Nováček Karel za akademický spolek „Slavii“, Pištora Jan za Evangelickou Besedu, JUDr. Růžička Jan za Družstvo Národního divadla, Schnirch Jaroslav za město Královské Vinohrady, JUDr. Vladimír Srb, I. náměstek starosty králov. hlav. města Prahy, prof. Dr. Studnicka František za spolek spisovatelů „Svatobor“, Sucharda Stanislav za spolek umělců „Manes“, JUDr. Šámal Přemysl za Ustřední Matici školskou, Šubert Fr. A., ředitel Národního divadla, Tichý Karel za obec králov. hlav. města Prahy, prof. Dr. Tomek W. W. za Českou akademii věd a za Společnost českého Musea, Tykač František za město Smíchov, JUDr. Vlček Jan za obec králov. hlav. města Prahy, Vlček Karel, II. náměstek starosty králov. hlav. města Prahy, Žižkan Julius za obec králov. hlav. města Prahy.

Adresa z dopsi: Výbor pro oslavu Palackého v Pragi (Stará Rychta.)

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 9. maja.

— (Osobna vest.) Škof dr. Jeglič se pripelje v Ljubljano v petek, dne 20. maja in bo v nedeljo, dne 22. maja intronizovan.

— (Vodstvo katoliško-narodne stranke) razpošilja svojim zaupnikom slednje pismo: Častiti gospod: V kratkem se ima vršiti dopolnilna volitev za državni zbor na mesto odstopivšega dr. Susteršča. Podpisani odbor je najpred poskušal gosp. dr. Šusteršča pregovoriti, da bi zopet prevzel mandat; toda isti je z vso jasnostjo in odločnostjo izjavil, da iz znanih razlogov za sedaj ne more nikakega mandata za državni zbor sprejeti, in da bi, če bi proti svoji volji bil izvoljen, moral takoj volitev odkloniti. Odbor se je toraj moral ozirati po drugih osebah. Pri tem je pred vsem zmatral kot potrebno, pridobiti za kandidaturo sposobnega moža iz posvetnega razumuštvja, zlasti pravnika, ki je katoliško-narodni delegaci v državnem zboru neobhodno potreben. Iz krovov volilcev se je imenovalo ime gospoda Ivana Vencajza, c. kr. deželno-sodniskoga svetnika v Ljubljani. Podpisani odbor se je te misli poprijel, se pogajal z imenovanim gospodom in isti se je izrekel pripravljenim, kandidovati na program katoliško-narodne stranke. Gospod Ivan Vencajz je rojen v volilnem okraju in pozna načinko ondotne razmere, tembolj, ker je sam tudi posestnik v okraju. Dičijo ga izredne zmožnosti ter posebna delavnost in žilavost. V zadnjem letu pridobil si je gospod

Bratje Slovani!

(Konec.)

Svet kralj. glav. mesta Prague, v katerem mestu je živel in deloval in katerega častni občan je bil, smatra v prvi vrsti svojo dolžnost in nalogu, da dostojno počasti spomin velikega Čeha; zato je sklenil počasti stoletnico rojstnega dne Frančiška Palackega z veliko slavnostjo, dostojno njega spominu in narodu, s slavnostjo, pri kateri se položi temeljni kamn spomenika, in katera bo ohranila trajen spomin prihodnjim vekom.

V ta namen je pozval mestni svet skupno z mestni v okolici podpisani slavnostni odbor, da naj izvrši to svojo nalogu kolikor mogoče častno in slovesno.

Vencajz velike zasluge v boju zoper liberalizem mej Slovenci. Podpisani odbor za to smatra o danih razmerah soglašeno za svojo dolžnost, gospodom zaupnikom katoliško-narodne stranke kandidaturom g. Ivana Vencajza najtopleje priporočati. O določitev glede kandidature je seveda v rokah gg. zaupnikov iz volilnega okraja. Zato Vas, častiti gospod, najljudneje prosimo, da dobrohotno uvažujete naš, po vestnem, vsestranskem prevdaru storjeni nasvet in nam svoje morebitne pomislike naznanite v petih dneh na naslov podpisanega tajnika. Če bi na ta poziv ne odgovorili, bodoemo smatrali, da se z našim nasvetom strinjate. Zajedno sklicujemo shod zaupnih mož katoliško narodne stranke iz volilnega okraja na dan 12. maja 1898 ob 3. popoldan v Ljubljano, „Katoliški dom“, Turjaški trg. Na tem shodu bode poročal odstopivši poslanec dr. Šusteršič o svojem delovanji in se poslovil od gg. zaupnikov. Potem se bode — razun če bi se do takrat že pismeno izrazil znaten del gg. zaupnikov proti njegovi kandidaturi — predstavil kandidat g. Ivan Vencajz in bode razvil svoj program. O tem se bode otvorila debata in končno glasovalo o kandidaturi. Sklep tega zaupnega shoda bode merodajen za podpisani odbor. — V Ljubljani, dne 3. maja 1898. — Osrednji volilni odbor katoliško-narodne stranke: Andrej Kalan, načelnika namestnik, dr. Ivan Šusteršič, tajnik. — K temu listu si privočimo nekaj pripomem. Po „spravi“ ima katoliško-narodna stranka oddati ta mandat, in pričasti narodne stranke se prav nič ne bodo spuščali v volilni boj. Presenečeni pa smo vendar-le in sicer radi osebe kandidata, ki se je pri pogajanjih „izrekel pripravljenim, kandidovati na program katoliško-narodne stranke“. Pri zadnji državnozborski volitvi je gospod Ivan Vencajz prav rad zatrjeval, da kandiduje „na program narodne stranke“, in sedaj vse kaže, da bodo častiti gospod za vsako državnozborsko volitev imel poseben svoj program. Tudi izvemo še danes, da si je gospod Vencajz „v zadnjem letu pridobil velike zasluge v boju zoper liberalizem mej Slovenci“. Liberalizmu mej Slovenci g. Vencajz ni bil čisto nič nevaren, in če se ne motimo, izmisliše so se tezaslug esamo radi tega, da se je prelevljenje kandidata za klerikalna gerljek nekoliko zabillo. Sicer pa voščimo gospodu Vencajzu, da bi kot klerikalec imel več sreče, nego jo je imel kot liberal. Vse jedno pa menimo, da bi bilo bolj taktno, če je v svojem volilnem oklicu naglašal samo svojo delavnost in žilavost, da pa je puščal pri miru liberalizem mej Slovenci!

— (Pevsko društvo „Slavec“) priredi po sklepu rednega občnega zbora, dne 12. junija t. l. veliko vrtno veselico na Koslerjevem vrtu s posebno izbranim vzoredom.

— (Domača umetnost.) V Kollmanovi iz ložbi videti je lepo diplomsko mapo, katera se podari c. kr prof tehničke šole v Pragi, g. I. Hraskemu. Mapa izdelala je domača tvrdka Iv. Bonača v ruavo-rudečem zašijan usnji z monogrami in okraski.

— (Razpušten shod.) Včeraj popoldne bo 2. ur priredila je socijalno-demokratična stranka v kazinskem steklenem salonu ljudski shod, kateri je je bil dobro obiskan. Na dnevnem redu je bila 1.) pogodba z Ogrsko in ogrske grozovitosti in 2.) položaj ljubljanskega prebivalstva in občinsko gospodarstvo. K prvi točki govoril je socijalni demokrat Zadnik, odgovarjal pa mu je državni poslanec g. dr. Krek. Vnsla se je potem dolga in ostra debata med zastopniki socijalno - demokratične in krščansko-socijalne stranke, dokler ni vladni zastopnik shoda razpustil. Druga točka dnevnega reda se ni obravnavala.

— (Nezgoda) Včeraj dopoludne vozil je Ivan Pirnat, trgovski pomočnik s kolesom po Marije Terezije cesti in je hotel prehiteti izvoščka Josipa Škušca. Ko je vozil po desni strani mimo, skočil je konj na stran ter podl mimo vozečega Pirnata na tla, kateri je s kolesom vred prišel pod konja in voz. Izvošček pa bajè ni ustavil konja, dasi je videl kaj se je prijetilo. Občinstvo šele je prijelo konja in ga ustavilo. Ivan Pirnat je bil tako teško telesno poškodovan, da so ga morali z mesta odpeljati. Tudi kolo se mu je hudo poškodovalo.

— (Nadvojvoda Josip Ferdinand) je prišel včeraj dopoludne z večjo družbo na Bled, od koder je šel na Pokluko na lov na peteline. Na Bledu je nadvojvoda dejeuniral v restavraciji g. Tirmana, kjer so mu jako dobro postregli. Nadvojvoda ostane 8 ali 10 dni na Pokluki.

— (Jubilejska razstava.) Slovenci, ki pridejo k jubilejski razstavi na Dunaj, morejo mej tem časom uporabljati čitalnico akad. društva „Slovenije“, VIII. Lederergasse 20. I. 5.

— (Pevsko društvo „Glas“ v Sodražici) namerava blagosloviti binkoštni ponedeljek na slo-

vesen način svojo zastavo. Kumovanje zastavi je blagovolila prevzeti gospa Albina Všnikar, soproga g. svetnika ter deželnega poslanca, a blagosloviljenje gosp. dekan iz Ribnice. Pri tej priliki priredi pevsko društvo večjo slavnost s sodelovanjem godbe. Slavnost se bode vršila celi dan in se natančneje vzposej priobči v kratkem.

— (Potovanja predavanja) V mesecih februarju, marcu in april, je imel vinarski potovalni učitelj g. Fr. Gombac v novomeškem, krškem, litjškem, vrapčevskem in ilirsko-bistriškem okraju 24 predavanj. Vsako predavanje je trajalo po več ur, razun tega je prirejal posebne praktične tečaje. Vsakemu predavanju je prisostvovalo 50 do 180 poslušalcev, ki so z vidnim zanimanjem sledili govornikovemu kako podučnemu in razumnemu razlaganju. Največje zanimanje so pa pokazali Belokranjci, kajti v Novo mesto so prišli iz Semiča, Drašči, Kota i. dr. krajev, toraj po 6 ur daleč in to tri nedelje zaporedom. To je tako lepo znamenje. Z veseljem gledajo revni vinogradarji v bodočnost, kajti bližajo se zopet dobri časi. Dal Bog, da bi se naši, sedaj skoro prazni brami zopet kmalu napolnili z dobrimi cvičkom; g. Gombac pa prosimo, da nas pride zopet kmalu ojači s svojim vrlim podukom in dobrimi nasveti.

* (Čudni s dniki — Španci.) V Madridu je pred jednem letom pekar Villuendas umoril profesorja Morena del Pozo. Pek je namreč pred leti posodil profesorjevi ženi večje svote denarja; ko pa jih je sam potreboval in jih je torej zahteval nazaj na hotel Morena del Pozo, jeden prvih zdravnikov v Madridu, o dolgovih svoje žene ničesar vedeti. To je upnika tako razjarilo, da je profesorja sredi ulice umoril. Dasi je Villuendas priznal svoj čin, ga je porotno sodišče oprostilo. Vrhovno sodišče je to sodbo zavrglo ter zahtevalo, da se ponovi. Tudi drugi pot je bil Villuendas spoznan nedolžnim, akoravno je vnovič priznal, da je res umoril profesorja. Čudni sodniki so ti Španci!

* (Nesreča v cirkusu.) Nedavno sta izvajala dva dečka v cirkusu Lobeova v Lippstadtu kako težke vaje na dveh drogih, katera je držal atlet cirkusa. Mahoma pa se je atlet onesvestil, spustil droga, oba dečka sta padla na zemljo ter bila na mestu mrtva. Atlet je težko ranjen, a mnogo gledalk je vsled žalostnega prizora padlo v nezavest.

* (Zblaznel od hipnotizma.) Nadporočnik Rafael V. Sommer iz Budimpešte je pred kratkim zblaznel. Pred nekaj meseci je ostaval brez dovoljenja svojo garnizijo. Našli so ga v bolnici v Inomostu. Tožil je, da je bil hipnotiziran in da mora svojega bipnotizerja iskat. In res je prepotoval Italijo, Francosko in Švico. Pripravoval je tudi, da ga je hotel njegov zli duh ubiti, toda ni ga zadel, izbil mu je samo tri zobe. Nadporočniku manjkajo v resnici trije zobe. Iz Inomosta so ga dovedli povsem zdravega v Pešto, toda za malo časa je zopet zblaznel.

* (Cetvorček) je rodila v italijanskem mestu Foggia signora Rosa Zurlo, soproga umetnikova. Oče je bil radi 4 novorojenčkov spoštka, kako prestrašen, toda župan ga je potolačil, da ga bodo občina v vzgoji sinov, katere Bog ohrami, podpirala kolikor le možno. Sinčki, ki so vsi zdravi in ki se razločujejo sedaj le z raznobarnimi trakovi okoli vrata, so dobili imenitna imena: Dante, Petrarcha, Tasso in Ariosto.

Književnost.

Ottov Slovnik Naučnyj.

(Konec.)

Vsi trije Murkovi članki so velezanimivi, pregledni in jedrnati. Reči moramo, da je dr. Murko sijajno rešil svojo nalogo. Zlasti krasna je pregledna slika našega slovstva. Pri vsakem pojavi in važnejšem literatu je izrazil dr. Murko v kratkih, pa značilnih besedah svojo sodbo, pojasnil njegovo odvisnost od svetovne duševne struje, tako da ni podal iztrgane slike našega duševnega in kulturnega življenja, temveč zanimivo sliko v okviru svetovne literature. Njegove kratke, s par besedami izražene ccene posameznih pisateljev in pesnikov so tako zanimive, da bi ne bilo odveč, ako bi jih navel doslovno, za kar pa tu ni prostora. Samo opozoriti hočem nanje in priporočiti vsakemu, kdor se zanimal za našo literaturo, da si prečita ta Murkovi članek. Prešeriu spominja s svojimi nazori o mučniškem in veličastnem poklicu na Mickiewicza in Byrona, vendar je trenješi romantik, ki sledi Petrarci, A. W. Schleglu, Brentanu, Uhlandu in Chamissu, Rückertu in Platenu. Jenka imenuje dr. Murko nežnega domorodnega lirika v narodnem duhu, a velikega pesimista v duhu Byrona in Heineja; Stritarja, najbolj mnogostranskega slovenskega pisatelja z evropskim duševnim obzorjem in slovanskim srcem, a preved svetobolskim čutstvom; Gregorčiča — refleksivnega, elogičnega, idilčnega lirika in njegov kontrast — bojevitga Aškerca — prvega slovenskega realista ruskega tipa. Dr. Murko omenja tudi že „novi strojarje“, „katerim se mora že sedaj priznati, da pišejo v svežem, „sijajnem slogu!“

Skratka: dr. Murko je zopet dokazal, da je glas, katerega uživa kakor literaren historik, povsem upravičen. Naslikal je naše kulturno in du-

ševno življenje tako, da smo mu dolžni najboljše hvale.

Dr. Murko je podal Čehom pregled slovenske literarne zgodovine, ali dobimo kdaj tudi mi od njega slovensko literarno zgodovino?

Dr. Fr. Vidic.

Telefonična in brzojavna poročila.

Dunaj 9. maja. Goluchowski bo imel svoj ekspozé v četrtek popoludne. Politični krogi so jako radovali, omenili trozvezo ali ne, ker je nemški cesar v svojem prestolnem ogovoru ni omenil.

Dunaj 9. maja. Z avtoritativne strani se javlja, da je Thun, sestavlja svoje ministerstvo, hotel najprej poveriti poljedelski portfelj baronu Dipauliju, da pa se je temu z najmerodajnejše strani ugovarjalo in sicer z ozirom na obilne slabe lastnosti barona Dipaulija in zlasti z ozirom na njegovo prepirljivost, katero je pokazal tako za časa koalicije, kakor za časa B. denija.

Dunaj 9. maja. Cesar je danes otvoril novo mestno železnicu. Jutri odpotuje v Budimpešto, kjer ostane do konca meseca.

Dunaj 9. maja. „Wiener Zeitung“ javlja, da je cesar podelil red železne krone III. vrste državnemu poslancu Karlu Adamku, ki je od 1879. leta člen državnega zborna, in českemu deželinemu poslancu Vaclavu Jandi, očetu državnega poslanca istega imena. Václav Janda je igral v mladočenski stranki veliko ulogo in je bil l. 1873. zajedno s poslancem Kratochwilom obsojen na smrt, pozneje pa oproščen.

Dunaj 9. maja. Uradna „Wiener Zeitung“ javlja, da je dr. Ebenhoch imenovan dež. glavarjem gorenjeavstrijskim.

Dunaj 9. maja. Poslanec češkega veleposelstva Wiedersperg je umrl.

Rim 9. maja. Urednik milanskega „Secolo“ je bil aretovan, izdanje lista je suspendirano. Tudi milanski list „Italia del Popolo“ je suspendiran.

Rim 9. maja. Vlada je poklicala drugi del reservistov iz l. 1873 in jeden del rezervistov iz l. 1874. pod zastave.

Rim 9. maja. Podrobnosti o revoluciji v Milunu še niso znane, listi prijavljajo samo oficijalne brzojavke. General Bava Baccaris je brzojavil vladu, da je revolucijo vdušil in da je gospodar Milana. Ukazal je, da se zopet začne delati v vseh tovarnah.

Monza 9. maja. Tukaj so se primerili velikanski izgredi. Ljudstvo je poskusilo, preprečiti odhod pod zastave poklicanih rezervistov. Prišlo je do boja med ljudstvom in vojaki. 3 osebe so bile ustreljene, mnogo je ranjenih.

Turin 9. maja. Kralj Umberto je pri včerajšnji slavnosti petdesetletnice prvega italijanskega parlamenta izrazil svojo globoko žalost nad milansko revolucijo in izrekel upanje, da se zbere ves parlament okrog njega v obrambo domovine.

London 9. maja. Poročila raznih listov, da je mej španskim in ameriškim brodovjem blizu Monte Christija prišlo do bitke, in da so Španci, kateri se iz Gibraltarja javlja, dosegli veliko zmago, še ni potrjena. Blizu Portorika je prišlo do boja mej jedno ameriško in jedno špansko ladjo, iz česa se sklepa, da je špansko brodovje že tja dospelo.

Budimpešta 9. maja. Predsednik avstrijske delegacije je Jaworski, njegove namestnik Vettei von der Lilie.

Budimpešta 9. maja. Skupni proračun bo avstrijske davkoplačevalce kaj neugodno presenetil. Neto potrebščina rednega proračuna zahteva 1.8 milijonov več, naknadnega kredita pa zahteva vlada kar 30 milijonov. Od te kolosalne svote je porabila 23.6 milijonov za razne topove, 3.8 milijonov za drugi vojni material in 3.5 milijonov za trdnjave. Polovico tega kredita, 15 milijonov, hočeta avstrijska in ogerska vlada pokriti iz aktiv. Za vojno mornarico se zahteva 453.000 goldinarjev več kakor lani.

Pariz 9. maja. Doslej je znan izid le nekaterih volitev. Vodja socialno demokratične stranke Jaurès je propal, Ribot je izvoljen, Goblet pride v ožjo volitev. Mir se ni nikjer kalil.

Meteorologično poročilo.

Vsihna nad morjem 306,2 m.

Maj	Cas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura v °C	Vetrovi	Nebo	Padačina v mm na 24 urah
7.	9. zvečer	733,7	11,4	p. m. svzh.	oblačno	
8.	7. zjutraj	734,9	10,9	sr. jvzh.	del. obl.	5,8
"	2. popol.	734,1	16,4	p. m. svzh.	oblačno	
9.	9. zvečer	735,5	12,5	sl. sever	oblačno	
"	7. zjutraj	735,0	9,3	sl. svzh.	skoro obl.	0,0
"	2. popol.	733,0	18,5	sr. jug	skoro obl.	

Srednja temperatura sobote 11,6°, za 1,4° pod normalom, srednja temperatura nedelje 13,3°, za 0,2° nad normalom.

Dunajska borza

dne 9. maja 1898

Skupni državni dolg v notah	102	gld.	10	kr.
Skupni državni dolg v srebru	101		80	
Avstrijska zlata renta	121		15	
Avstrijska kronska renta 4%	101		90	
Ogerska zlata renta 4%	120		75	
Ogerska kronska renta 4%	99		25	
Avstro-egerske bančne delnice	913		—	
Kreditne delnice	357		25	
London vista	120		85	
Nemški drž. bankovci za 100 mark	58		85	
20 mark	11		77	
20 frankov	9		55	
Italijanski bankovci	44		45	
C. kr. cekini	5		66	

Tužnim srcem javljava vsem sorodnikom, prijateljem in znancem pretužno vest o smrti najinega prisrčno ljubljenega očeta, gospoda

Gašperja Šorn-a

posestnika in imajitelja srebrnega zaslужnega križca s krono

kateri je v soboto dne 7. maja 1898 ob 11. uri po kratki in mučni bolezni previden s svetotajstvi za umirajoče mirno v Gospodu zaspala.

Nepozabnega ranjkega bodema v ponedeljek, dne 9. majnja ob 10. uri dopoldne spremili k večnemu počitku na pokopališče v Gomilski.

V Grajski vasi, dne 8. maja 1898.

Vinko Šorn, c. kr. oficijal, Fran Šorn, nadučitelj; sinova.

Mesto vsacega posebnega naznania.

Prijazna mesična soba

s posebnim ubodom se odda takoj Pred škofijo št. 21, 11 nadstropje.

Cena 7 gld. mesечно.

(729-1)

Naznanilo!

Glasom brzjavnega naznania z Dunaja z dn. 26. m. m. si usojam javiti p. n. občinstvu, da so došli vsi klavirji najboljših firm, kateri sem osobno izbral. Posebno omenjam, da so mi gosp. tovarnarji iz posebne prijaznosti preustili klavirje, ki so bili namenjeni za cesarjevo jubilejsko razstavo. Nadejam se torej, da v vsakem oziru ustrezem čestitemu občinstvu. Kar se tiče okusa, dobrosti, izbiro kakor tudi cen prekosim vsako konkurenco. Na skladisču nimam nobenih klavirjev, izdelanih s parnim delom, nego samo izbirno ročno delo.

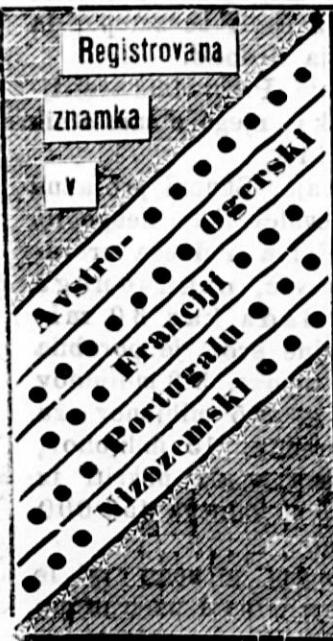
Usojam si tudi še pripomniti, da izposojam tudi klavirje, pianine in kratke klavirje ter se priporočam najbolje za ubiranje glasovirjev in za popravljanja.

Z veleštevanjem

(728-1)

Ferd. Dragatin

Florijanske ulice štev. 50.

„Levova znamka“

Splošno kot najboljši znan

izdelek v ovratnikih,

se dobiva v najbolj renomiranim modnim blagom tu in

Na drobno se ne prodaja

manšetah in srajcach

ranih prodajalnicah in trgovinah z in platnenim inozemstva.

Na drobno se ne prodaja

M. Joss & Löwenstein, Praha VII.

V hiši št. 45 na Tržaški cesti se odda

stanovanje

s tremi sobami in v hiši št. 1 v Šubice vili

stanovanje

s štirimi sobami, oba stanovanja v tretjem nadstropju.

Termin: 1. avgust.

Vpraša se pri F. Zupančiču, Rimsko cesta. (723-2)

V pretekli gledališki dobi pustil je nekdo v restavraciji „Narodnega doma“

gledališko kukalo.

Lastnik naj se zgledi pri natankarju M. Machigall-u v „Narodnem domu“. (709-3)

Odda se takoj veliko stanovanje.

J. Vodnik, Sp. Šiška. (725-2)

Odda se takoj v najem ali pa tudi po tako ugodnih pogojih proda radi smrti posestnika hiša z vso trgovinsko opravo

z vrtom in lepim gozdom v dobrem stanu nasproti farne cerkve z veliko okolico, za vsak obrt pripravna, na prav ugodnem prostoru. Pogoji važni. — Več pove Karol Kovač, Starigrad pri Rakeku. (674-3)

Trgovski pomočnik

izučen v trgovini specerijskega blaga in železnine, več slovenskega, nemškega in italijanskega jezika, želi sedanjem službo premeniti, najraji v mestu.

Vprašanja pod „A. V. 155“ na upravnštvo Slovenskega Naroda.“ (708-3)

Lepo, visoko-pritlično stanovanje

oddal se s 1. avgustom t. l.

Drugo pove kamnosek Vodnik v Kolodvorskih ulicah št. 34. (717-2)

Kuverte s firmo

priporoča po nizki ceni

„Národná Tiskárna“ v Ljubljani.

Vodno zdravilišče

Kopelj Kamnik

na Kranjskem

basin za plavanje, vodno zdravilišče, pokrit, setališče, travnik in telovadni prostor, vestno individuelno zdravljenje po Kasippovih načilih, po želji tudi po drugih naravnih zdravilnih načinih, pitno zdravljenje, elektriciteta, masaže, zdravstvena gmaštika. Zdravniški vodja: Univ. med. dr. Wackenreiter. Stanovanja po zmerni ceni. Sobe od 40 kr. do 1 gld. 35 kr. v zdraviliškem postopiju in v 4 vilah, vse zvezane z nasadi zdraviliškega parka, izborna restavracija penzija I. razreda 1 gld. 36 kr., II razreda 70 kr. na dan. — Prospekti po zdraviliškem ravnateljstvu. (502-5)

